
Československá akademie věd
PSYCHOLOGICKÝ ÚSTAV
PRAHA

1979

BULLETIN

AP 32 / 1979.

SOUPIS PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI
PRACOVNÍKŮ PSYCHOLOGICKÉHO ÚSTAVU ČSAV
ZA ROK 1979

KNIHOVNA AV ČR

AP 32

1979

04644/84

Obsah:

- 1) Úvod
- 2) Anotovaný soupis publikační činnosti
- 3) Jmenný rejstřík

950479

Úvodem

Psychologický ústav ČSAV navazuje na tradici z let 1973 - 1978 a bude při plnění úkolů, vyplývajících z nové koncepce jeho činnosti, pokračovat ve vydávání Bulletinu PsÚ. Tento interní tisk s volnou periodicitou (předpokládají se 3 čísla ročně) je určen pro vnitřní potřebu československých a vybraných zahraničních psychologických pracovišť.

Základním úkolem Bulletinu PsÚ je pohotově informovat o výsledcích vědecké a výzkumné činnosti pracoviště, o stavu plnění vědecko-výzkumných úkolů, které řeší jednotlivá oddělení ústavu, a bude publikovat i nejdůležitější celoustavní informace. Toto obsahové zaměření bude realizováno zveřejňováním dílčích výzkumných výsledků, informací o výzkumu v rámci státního plánu, publikováním předběžných metodických sdělení, zpráv z jednotlivých oddělení, uváděním interních překladů závažných zahraničních statí, informováním o plánovaných či uskutečněných seminářích a dalších akcích, o plánovaných nebo uskutečněných zahraničních cestách pracovníků ústavu a o zahraničních návštěvách v ústavu.

Organizační stránkou přípravy jednotlivých čísel Bulletinu PsÚ je pověřena komise pro vědecké informace PsÚ. Za odbornou úroveň příspěvků odpovídají vedoucí oddělení a řešitelé úkolů státního plánu.

Bývá dobrým zvykem vědeckých a výzkumných pracovišť vydat jednou ročně výčet své činnosti - prezentovat výsledky výzkumu a vědeckého bádání. Pro společenskovední pracoviště by měl být nejvýstižnější formou zveřejňování těchto výsledků soupis publikační činnosti pracovníků ústavu. Proto také pro první číslo Bulletinu PsÚ byla připravena anotovaná bibliografie publikační činnosti pracovníků PsÚ v roce 1979, i když obsahové zaměření jednotlivých statí a článků představuje daleko širší spektrum zachycené problematiky nežli odpovídá úkolům, řešeným na pracovišti v roce 1979.

První číslo Bulletinu PsÚ je vzhledem k svému obsahu záměrně monotematické. Stane se tak jistě užitečnou bibliografickou pomůckou, informující o obsahu a rozsahu publikační činnosti pracovníků PsÚ v roce 1979.

Doc. PhDr. Miloslav Kodým, CSc.

ředitel PsÚ ČSAV

Ediční poznámka

Bibliografie obsahuje publikace, statě a články vydané v roce 1979 a nezachycuje ty, které byly sice již zadány do tisku, avšak nebyly dosud publikovány. Uvádí rovněž referáty, přednesené v roce 1979 a zachycené v písemné podobě, avšak neobsahuje oponentury, recenze a výzkumné zprávy.

Bibliografie má dvě části. V první, která je anotovaná, jsou záznamy členěny do základních skupin, odpovídajících zhruba zaměření příspěvku a jeho formě - monografie, diplomové, kandidátské a doktorské disertační práce, statě ve sbornících, články v časopisech, popularizační články, zprávy a sdělení, personalie, interní zprávy, referáty. Uvnitř skupin jsou záznamy uspořádány abecedně podle jmen autorů.

V druhé části je soupis členěn podle autorů v abecedním pořádku včetně záznamů o přednesených referátech bez ohledu na druh publikovaných materiálů. V této části obsahují záznamy jen základní údaje bez anotace. Druhá část bibliografie je vlastně formou jmenného rejstříku a tím, že je uveden i název publikace (statě, článku) umožňuje orientaci čtenářů a uživatelů. Číslo uvedené u názvu práce odkazuje na příslušný záznam v první anotované části bibliografie.

ANOTOVANÝ SOUPIS PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI

MONOGRAFIE

1. KODÝM, M. a kol.: Podbor na sportovně talanti. Sofia, Medicina i fyzkultura 1979. (Přel. z češ. Výběr sportovních talentů. Praha, Olympia 1978.)

Publikace shrnuje teoretické poznatky o podstatě a rozpoznávání talentů pro sportovní činnost z hlediska psychologických principů. Zabývá se metodologickými problémy a výběrovými kritérii z hlediska jednotlivých sportovních disciplín. V závěru publikace rozebírá obecné i specifické pojetí sportovního talentu a kritéria, podle kterých se výběr realizuje.

DIPLOMOVÉ, KANDIDÁTSKÉ A DOKTORSKÉ DISERTAČNÍ PRÁCE

2. FRAŇKOVÁ, S.: Psychologie malnutrice. /Doktorská disertační práce/. Praha 1979. - Psychologický ústav ČSAV.

13. 1. 1979 proběhla na semináři Psychologického ústavu ČSAV interní oponentura doktorské disertační práce na téma psychologie malnutrice.

3. HAVLŮJ, V.: Vliv hodnotové orientace na rizikové rozhodování. /Diplomová práce/. Praha 1979. - Univerzita Karlova. Fakulta filozofická.

Práce shrnuje literaturu o rizikovém rozhodování a její závěry se opírají o vlastní experimentální výzkum vztahu hodnot a rizikového rozhodování. Modelování tohoto vztahu, založené na kvalitním matematickém zpracování dat a faktorové analýze, je systematicky pojato a chápe tento vztah jako základní vlastnost osobnosti určující rozhodování. Podle této vlastnosti stanovil autor bipolárně kontinuální typologii osobnosti.

4. SLAMĚNÍK, I.: K podstatě párově asociačního učení. /Kandidátská disertační práce./ Praha 1979. - Psychologický ústav ČSAV.

Práce si klade za cíl objasnit podstatu párově asociačního učení (PAU), a to na základě teoretického i experimentálního výzkumu. Nejdůležitějším závěrem je zjištění, že PAU je znakové povahy a že znakové procesy spolu s paměťovými procesy tvoří procesuální podstatu PAU. Strukturálně je PAU tvořeno specifickou organizací vyčleněných a paměťově zakódovaných znaků.

STATI VE SBORNÍCÍCH

5. BOKOROVÁ, V.: Hlavné princípy výberu a metodického vedenia výchovných zamestnaní. In: Szabová, K. a kol.: Metodika výchovnej starostlivosti. Bratislava, Osveta 1979, s. 60 - 75.

Kapitola objasňuje význam detskej hry jako prostredku seberozvíjenia

a výchovného utváření dítěte. Z hlediska této funkce jsou analyzovány podmínky a zásady správného využití řízených her ve výchovných a léčebných zařízeních.

6. BOKOROVÁ, V.: Rozvíjení motivačních dispozic dítěte jako součást výchovně vzdělávacího působení. In: Psychologové v Československu mezinárodnímu roku dítěte 1979. Sborník referátů z 9. psychologických dnů. Praha, Čs. psychol. spol. při ČSAV 1979, s. 87 - 93.

Objasňuje nároky vyspělé socialistické společnosti na motivační dynamiku a ustálené motivy osobnosti. Tyto nároky vyžadují cílené výchovné formování motivačních struktur jedince, které by mělo tvořit podstatný aspekt programu výchovného působení na dítě v průběhu raného i školního věku. Konkrétní realizaci v období školní docházky lze uplatnit v rámci specificky propracované výuky na škole základní i na škole druhého stupně.

7. BOKOROVÁ, V.: Úvod do ontogenézy. In: Damborská, M. a kol.: Psychologie a základy výchovy. Bratislava, Osveta 1979, s. 46 - 66.

V kapitole učebnice je podán výklad základních psychologických poznatků o lidské ontogenezi.

8. BOKOROVÁ, V.: Výchovné poslanie a druhy hier. In: Szabová, K. a kol.: Metodika výchovnej starostlivosti. Bratislava, Osveta 1979, s. 49 - 60.

V kapitole je shrnuta teorie a význam her, jako hlavní formy činnosti dítěte a formujícího faktoru jeho ontogenetického vývoje,

9. BOKOROVÁ, V.: Význam motivačních struktur při utváření osobnosti.
In: Mikšík, O. a kol.: Aktuální problémy psychologie osobnosti.
Praha, Horizont 1979, s. 113 - 128.

Ve stati je analyzována úloha motivačních dispozičních struktur v regulaci chování jedince i rozvoji osobnosti, a to se zřetelem k podmínkám technického rozvoje socialistické společnosti. Jsou nastíněny předpoklady výchovného utváření motivačních dispozic.

10. FRAŇKOVÁ, S.: Behavioral consequences of early malnutrition and environmental stimulation. In: Malnutrition, Environment, and Behavior: New Perspective. D.A. Levitsky (ed.). New York, Cornell Univ. Press 1979, s. 149 - 160.

Přehled prací autorky o vztahu mezi ranou protein-energetickou malnutricí a sensorickou stimulací. Je referováno o postupu práce na problematice malnutrice, metodologických problémech, zkušenostech, nálezy konfrontovány s pracemi dalších autorů. Detailní údaje jsou podávány zejména o vlivu matky na vývoj chování mláďete a o vlivu zvýšené sensorické stimulace.

11. FRAŇKOVÁ, S.: Ontogenese chování zvířat. In: Sborník prací z 1. semináře o ethologii hospodářských zvířat. Nitra, VÚŽV 1979, s. 14 - 23.

Přehled prací, studující ontogenetické determinanty chování u zvířat, zejména u hospodářských zvířat. Popis vlivu sensorické stimulace, raných zkušeností, výživy v kritických vývojových obdobích.

12. FRAŇKOVÁ, S. - Pařízková, J.: Effects of early malnutrition and environmental factors on physical and mental development in laboratory animals. Abstrakt. In: 2nd Congress of Auxology, Kuba 1979.

Přehled vlivů zásahů v rané ontogenezi na vývoj organismu a vývoj chování u laboratorních zvířat. Detailněji je analyzován vliv časné protein-energetické malnutrice na fyziologii a chování laboratorního potkana.

13. FRAŇKOVÁ, S. - Pařízková, J.: Nutrition as a factor of selection. In: Proc. Symp. Natural Selection. Praha, ČSAV 1979, s. 373 - 379.

Úloha výživy v procesu evoluce člověka a přírodního výběru. Význam výživy na nižších stupních fylogenetického vývoje a v procesu anthropogenese. Předpokládá se, že potrava vysoké nutriční hodnoty byla jednou z nejdůležitějších podmínek selekce, přežití a reprodukce.

14. KOTÁSKOVÁ, J.: Moderní metodologické přístupy k problematice trendu a činitelů psychického vývoje. In: Psychologové v Československu mezinárodnímu roku dítěte 1979. Sborník referátů z 9. psychologických dnů. Praha, Čs. psychol. spol. při ČSAV 1979, s. 36 - 41.

Sovětské a americké přístupy k otázkám interakce biologických a sociálních činitelů v psychické ontogenezi a východiska studií kontinuity a diskontinuity v trendech vývojových proměnných ap. jsou konfrontovány s nálezy změn v korelačních vazbách longitudinálních dat, analýzách variance ap., svědčících o kvalitativních změnách v některých základních vnitřních mechanismech určujících

interakce subjektu-dítěte s prostředím.

15. LINHART, J.: O podstatě tvořivosti. In: Příprava vědeckých pracovníků a specialistů s vysokoškolským vzděláním k tvůrčí činnosti. Sborník referátů a materiálů. A. Liblice, 23. - 27. říjen 1978. Praha, Academia 1979, s. 53 - 73.

Práce uvádí nové vědecké poznatky o podstatě tvořivosti z hlediska obecné psychologie a filozofie. Tvořivost je chápána jako činnost odrážející objektivní skutečnost.

16. SLAMĚNÍK, I. - Krylov, V.Ju. - LINHART, J.: Process i struktura parno-associativnogo učenijsa v svete analiza krivyh učenijsa. In: Issledovanije i modelirovanije dejatel'nosti čeloveka-operatora. Ju.M. Zabrodin - V.Ju. Krylov (eds.). Moskva, Inst. psihol. A N SSSR 1979.

Práce analyzuje párově asociační učení (PAU) z hlediska křivek učení. Konstrukce křivek vychází z Meltonovy metody. Křivky byly sestrojeny na základě tří parametrů, vyčleněných analýzou experimentálních protokolů. Vzájemné vztahy mezi křivkami nalezených, správných a zapamatovaných odpovědí byly posuzovány z hlediska krátkodobé a dlouhodobé paměti. Rozbor uvedených typů křivek dokazuje, že tu jde o relativně samostatné procesy, náležející k procesuální podstatě PAU.

ČLÁNKY

17. -FRANĀKOVÁ, S. - Blatníková, M.: Effect of early psychological stress and protein calorie deprivation on long-term behavioural patterns in rats. *Activ. nerv. super.*, 21, 1979, s. 192 - 202.

Porovnány důsledky intermitentní izolace v kojeneckém věku a protein-kalorické deprivace, která postihla fázi kojeneckou a dospívání. Zjištěny dlouhodobé poruchy chování a kumulativní efekty obou stresů.

18. Pařízková, J. - Petrásek, R. - FRANĀKOVÁ, S.: The impact of reduced energy and protein intake at the beginning of life on growth, spontaneous motor activity and lipid metabolism in male rats. *Indian J. of Nutrition and Dieties*, 1979, 16, s. 412 - 416.

Fysiologické a psychologické charakteristiky zvířat, podvyživených v raném věku. Zjištěny změny v chování, aktivitě a lipidovém metabolismu v játrech. Poruchy chování a některé metabolické odchylky u podvyživených zvířat byly kompensovány zvýšenou pohybovou aktivitou.

19. Pařízková, J. - Petrásek, R. - FRANĀKOVÁ, S.: The beginning of reduced intake of energy and protein at the beginning of life on growth, spontaneous physical activity and lipid metabolism of male rats. *Physiol. Bohemosl.*, 28, 1979, s. 461 - 462.

Zkoumán vliv zvýšené pohybové aktivity na fyziologické důsledky časné malnutrice. Zjištění pozitivního vlivu spontánního pohybu na úpravu důsledků malnutrice.

20. KODÝM, M. - Man, F.: K otázkám psychologické přípravy socialistického učitele. *Pedagogika*, 29, 1979, č. 2, s. 145 - 158.

Článek pojednává o zkvalitňování přípravy učitelů, vychází obsahově z teoretických východisek aktivního sociálního učení, opírá se o dosažené výsledky v současnosti u nás i ve světě. Podrobněji rozebírá obsahové zaměření a teoretické zdůvodnění přípravy učitelů, rozebírá motivaci přípravy, sociální působnost a konečný efekt celého procesu.

21. KOTÁSKOVÁ, J.: Podněty pro výchovu mladších školáků plynoucí z výsledků psychologických výzkumů. *Psychol. a Patopsychol. dítěte*, 14, 1979, č. 1, s. 3 - 15.

Stať přináší vybrané výsledky výzkumu 870 dětí 2. tříd ZŠC metodou speciálně upraveného sémantického diferenciálu (význam výchovných podnětů matky, otce a učitele), metodou morálního usuzování (přechod od heteronomie k autonomii) metodou sociogramu. Zjištění o významu učitele oproti rodičům, výskytu "neangažovaných" řešení a o ohrožení dětí s extrémně nízkým sociálním statutem vyúsťují v praktická výchovná mementa.

22. KOTÁSKOVÁ, J.: Závislost významu stimulace dítěte na stádiu socializace. *Psychol. a Patopsychol. dítěte*, 14, 1979, č. 2, s. 105 - 109.

Stať resumuje výsledky dosavadních analýz longitudinálních dat zaměřené na kvalitativní změny v kognitivním vývoji a převažujících mechanismech v učení; tyto změny určují význam různé stimulace

pro dítě - je tu tedy věková specifičnost a individuálně-akus-
nostní determinace.

23. KOTÁSKOVÁ, J.: Zur Methodologie des Studiums ontogenetischer Ver-
änderungen auf dem Gebiet des sozialen Lernens. *Studia psychol.*,
21, 1979, č. 4, s. 278 - 290.

Stať prezentuje novější pojetí ontogenetické změny z hlediska mož-
žitelnosti jejího kvalitativního charakteru a dynamiky. Výchozí bod
je hledáno v systémovém přístupu k otázkám vývoje proměnných. Zve-
řovány jsou v tomto kontextu různé metodologické přístupy a výnac-
ková schémata chování, postihovaného v longitudinálních výzkumech
autorky.

24. KOTÁSKOVÁ, J. - Vajda, I.: Morální usuzování dětí mladšího školního
věku. *Čs. Psychol.*, 23, 1979, č. 4, s. 264 - 279.

Stať presentuje prověření nově sestavené metody měření úrovně
morálního usuzování na 870 dětech ZDŠ. Zjištěná bimodalita frekvenc-
ční křivky potvrzuje přechod od morální heteronomie k autonomii
u 7 1/2 letých dětí, tedy shodu s různými teoriemi úlohy kognitiv-
ních procesů v socialisaci, ale zároveň poplatnost řešení morál-
ních konfliktů různého typu určitým sociálním situacím.

25. LINHART, J.: Metodologické otázky využití reflexní teorie, teorie
odrazu a znaku v psychologickém výzkumu. *Čs. Psychol.*, 23, 1979,
č. 2, s. 85 - 103.

Tato odborná stať shrnuje problematiku marxistické metodologie

v psychologii. Jako základ metodologické problematiky je zde řešen vztah odrazu, reflexních procesů a znakových systémů. Teoretické základy navazují na již dlouhodobě probíhající experimentální výzkumy podstaty těchto procesů.

26. LINHART, J.: Odraz, znak a lidská činnost. Čs. Psychol., 23, 1979, č. 1, s. 1 - 19.

Studie je syntetickým rozbohem dosavadních výzkumných výsledků v oblasti psychologie lidské činnosti, odrazu a znakových struktur. Objasňuje základní vztahy mezi znakovou činností a osobností, mezi znakovou činností a odrazem objektivní skutečnosti a také mezi znakovou činností a významem. Zkoumán je rovněž vztah znaků, jazyka a myšlení.

27. LINHART, J.: Třetí pražská konference "Psychologie člověka a českého učení a rozvoje". Vop. Psychol., 1979, č. 2, s. 133 - 185.

Autor hodnotí příspěvky a referáty uvedené na 3. pražské konferenci o problémech lidského učení a vystihuje podstatné myšlenky jednotlivých prací.

28. LINHART, J.: Vývojové úrovně učení. Čs. Psychol., 23, 1979, č. 6, s. 449 - 462.

Stáť z hlediska obecné psychologie rozpracovává některé aspekty autorovy koncepce lidského učení ve vztahu k poznávacím procesům a činnosti. Autor odhaluje vztah mezi vyššími a nižšími druhy učení a určuje ukazatele vývoje učení a myšlení člověka.

29. LINHART, J. - FRENCL, M. - Bricheín, M.: Aneupose vyzkumské pro-
jektu metody trojího řešení problému. Čs. Psychol., 23, 1979, č.
3, s. 189 - 195.

Tato stať na konkrétním příkladu výzkumného projektu dokládá vy-
užití marxistické metodologie při studiu vytváření znakových
systémů a struktur a vztahů mezi nimi. K výzkumu je použita pů-
vodní experimentální metoda trojího řešení problému, vyvinutá
v Psychologickém ústavu ČSAV.

30. ŠŤASTNÁ, Z.: K některým otázkám psychologie vědecké tvořivosti.
Zprávy ČSAV, 1979, č. 8, s. 1 - 12.

Publikace se zatývá problematikou vědecké tvořivosti z hlediska
psychologie. Poukazuje na nutnost zkoumání optimálních podmínek
práce vědeckých týmů v rozvinuté socialistické společnosti a
některých klíčových problémů, na které by bylo třeba se především
zaměřit.

POPULARIZAČNÍ ČLÁNKY

31. KODÝM, M.: Učí se vést jiné. Komunistická výchova budoucích učite-
lů v Českých Budějovicích. Rudé právo, 59, 1979, 21., 8., č. 196,
s. 3.

Článek shrnuje hlavní úkoly dané specifičností pedagogických
fakult tj. formování nové generace socialistických učitelů. Pro
zajištění cílevědomé a systematické přípravy budoucích učitelů
na pedagogické fakultě v Českých Budějovicích byl vypracován
cyklický plán komunistické výchovy, který vychází z úkolů

uložených řídicími stranickými a státními orgány a rozvádí komunistickou výchovu posluchačů po celou dobu jejich přípravy na fakultě.

32. LINHART, J.: O podstatě tvořivosti. Tvorba, 1979, č. 1, s. 10 - 11.

Článek uvádí v přehledné formě hlavní myšlenky autorových odborných studií o tvořivosti a hlavní výsledky dosažené ve vědě v tomto oboru. Zdůrazňuje souvislost svobodné tvořivosti s objektivními vývojovými zákonitostmi. Zabývá se rovněž tvořivostí ve vědě a nabízí další aplikační možnosti tvořivého rozvoje osobnosti a společnosti.

33. LINHART, J.: Odraz, tvořivost a ideologie. Tvorba, 1979, č. 20, č. 20, příl. 1 - 8.

Stať se zabývá společenskými aspekty tvořivé lidské činnosti, která je odrazem objektivní reality. Z hlediska marxistické filozofie a psychologie zdůrazňuje důležitost této problematiky v celé oblasti společenských věd.

34. LINHART, J.: Psychologie a ideologie. Tribuna, 1979, č. 44, s. 3.

Článek zdůrazňuje poslání psychologie a filozofie v současném ideologickém boji a zdůrazňuje nutnost upevňování ideologické obrany demokratických práv v celém světě. Analyzuje působení ideologie a možnosti využití psychologie v ideologickém boji.

35. LINHART, J.: Vědecky v celé výchově. Rudé právo, 59, 1979, 14., 9., č. 217, s. 4.

Článek zdůrazňuje vliv výchovy na rozvoj nejen osobnosti socialistického člověka ale i na rozvoj celé společnosti. Zdůrazňuje nutnost pro tento proces využít poznatků společenských vědních oborů, zvláště pak psychologie.

ZPRÁVY A SDĚLENÍ, PERSONALIE

36. FRAŇKOVÁ, S.: Ohlédnutí za 8. psychologickými dny. Psycholog v Československu, 1979, č. 3, s. 52 - 54.

Hodnocení 8. psychologických dnů.

37. LINHART, J.: Za akademikem Alexejem Nikolajevičem Leont'jevem. Čs. Psychol., 23, 1979, č. 4, s. 261 - 263.

Článek shrnující život a dílo hlavního představitele současné sovětské psychologie akademika A.N. Leont'jeva, který zemřel 21.1. 1979.

INTERNÍ ZPRÁVY

38. VOHNÍK, S.: Návrh na vybudování výpočtové laboratoře společenských vědních ústavů vybavené interaktivním výpočetním systémem. Praha, Psychol. ústav ČSAV 1979. 8 s.

Ve zdůvodnění návrhu se uvádějí současné trendy využívání výpočtové techniky ve společenských vědách. Řešení těchto problémů

vyžaduje vybudování společné výpočtové laboratoře vybavené výkonným interaktivním počítačem s programovými prostředky orientovanými na řešení nenumernických problémů. V poznámkách jsou stručně vysvětleny některé základní pojmy z oblasti výpočetní techniky. (Zpracování nenumernických dat, dialogový resp. interaktivní režim, dávkový režim práce.) V textu je také stručně charakterizován počítač řady IEC systém 10, který je znám také pod názvem DEC PDP 10.

REFERÁTY

39. BLAŽEK, V. - Hajniš, K. - Brůžek, J.: Pigmentation differences between children from various parts of the Czechoslovak republic. Ref.: 2. Anthropological Congr. of Aleš Hrdlička. Humpolec, 3.-7. 9., 1979.

Výsledky rozsáhlého celostátního antropologického výzkumu dětí od 1,5 do 15 let (přes 8 000 probandů, 15 lokalit) - pigmentace vlasů a oční duhovky.

40. Brůžek, J. - Hajniš, K. - BLAŽEK, V.: Regional differences of principal head indices in Czechoslovak children. Ref. 2. Anthropological Congr. of Aleš Hrdlička. Humpolec, 3. - 7. 9. 1979.

Výsledky rozsáhlého celostátního antropologického výzkumu dětí od 1,5 do 15 let (přes 10 000 probandů, 20 lokalit) - základní hlavové indexy.

41. Hajniš, K. - Brůžek, J. - BLAŽEK, V.: Regional differences of

basic body characteristics in Czechoslovak children. Ref.: 2.
anthropological Congr. of Aleš Hrdlička. Humpolec, 3. - 7. 9.
1979.

Výsledky rozsáhlého celostátního antropologického výzkumu dětí
od 1,5 do 15 let (přes 10 000 probandů, 20 lokalit) - základní
tělesné rozměry.

42. FRAŇKOVÁ, S.: Animální modely v psychosomatickém výzkumu. Ref.:
Schůze Psychiatrické společnosti ČLS J. E. Purkyně, Praha, 7.11.
1979.

Přehled experimentálních prací na laboratorním zvířeti, mající
vztah k humánní medicíně a problematice psychosomatických one-
mocnění.

43. FRAŇKOVÁ, S.: Behavioral effects of early deprivations. Ref.:
Multidisciplinary approach to brain development, Selva di Fasano,
16. - 21. 4. 1979.

Přehled prací autorky o vlivu sensorické deprivace na chování.
Vyžádaná přednáška na konferenci "Multidisciplinary approach
to brain development, Selva di Fasano, Itálie.

44. FRAŇKOVÁ, S.: Dlouhodobé důsledky deprivací v raném věku. Ref.:
6. ethologická konference, Nové Město na Moravě, 25. - 29.6.1979.

Důsledky sensorické a nutriční deprivace v raném věku.

45. FRAŇKOVÁ, S.: Long term behavioral effects of protein energy

deprivation and of psychological stress. Ref.: Symposium neuro-
ontogeneticum tertium, Praha, 9. - 14. 7. 1979.

Vlivy časně protein-energetické malnutrice a psychologického
stresu během laktace na chování kryších samic a jejich potomků.

46. FRAŇKOVÁ, S.: Mateřské chování u kryších samic s extrémními hod-
notami aktivity a defekace. Ref.: 16. mezioborová konference o
VNČ, Piešťany, 1. - 4. 10. 1979.

Genetické rozdíly v mateřském chování.

47. FRAŇKOVÁ, S.: Relation of animal model to human behavior. Ref.:
Multidisciplinary approach to brain development, Selva di Fasano,
16. - 24. 4. 1979.

Vyžádaná přednáška na konferenci "Multidisciplinary approach
to brain development, Selva di Fasano v Itálii se zabývala me-
todologickými problémy studia chování zvířat a významem pro
výzkum lidského chování.

48. FRAŇKOVÁ, S.: Základní poznatky o chování zvířat. Ref.: Inst.
klinik. a exper. medicíny, Praha, 21.5. 1979.

Přednáška byla uspořádána pro Vědeckotechnickou společnost, pro
chovatele laboratorních zvířat.

49. FRAŇKOVÁ, S. - Trojan, V.: Srovnávací studie chování křečička džun-
garského (*Phodopus sungorus*) a laboratorního potkana (*Rattus
norvegicus*). Ref.: 6. ethologická konference, Nové Město na Mo-

ravě, 25. - 29. 6. 1979.

Rozdíly v chování dvou hlodavců.

80. Pařízková, J. - Petrásek, K. - FRANKOVÁ, S.: Vliv sníženého příjmu energie na začátku života na pozdější růst, spontánní pohybovou aktivitu a lipidový metabolismus krysích samců. Ref.: 43. psychologické dny, Praha, 6. - 8. 2. 1979.

Zjištěno, že zvýšená pohybová aktivita zlepšuje biochemické charakteristiky podvyživených zvířat.

81. KODÝM, M.: Podíl psychologie v dalším rozvoji československé výchovně vzdělávací soustavy. Ref.: Rozšířené zasedání Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV, Praha, 31.10. 1979.

Referát se zabývá vztahem psychologie jako aplikované vědní disciplíny k realizaci nové školské soustavy. Nastiňuje úkoly, které budou řešeny hlavně v oblasti vývojové, pedagogické a sociální psychologie. Odkrývá některé nedostatky, které se objevují v oblasti psychologie osobnosti žáka a učitele. Autor ve svém rozboru vychází z propracované teorie sovětských pedopsychologů, jejichž závěry cituje. Referát se rovněž zabývá problematikou přípravy učitelů k naplnění nové školské soustavy.

82. KODÝM, M.: Problematika socialistické školy v koncepci psychologického ústavu ČSAV. Ref.: Československo-sovětský seminář, Praha, 23. 10. 1979.

Autor referátu poukazuje na podíl a význam psychologie při rea-

lizování rozvoje československé výchovně vzdělávací soustavy a analyzuje úlohu pedagogické psychologie při řešení problematiky nové školské koncepce i stav a možnosti přínosu Psychologického ústavu ČSAV. Cituje konkrétní přínosy jednotlivých pracovníků ústavu i směr, jakým se Psychologický ústav zaměřuje ve vědeckém výzkumu pedagogů.

53. KODÝM, M.: Problémy vědecké informace v psychologii sportu. Ref.: 5. kongres FEPSAC, Varna, 17. - 21. 9. 1979.

Referát obsahuje shrnutí obecné problematiky získávání, zpracovávání a šíření vědeckých informací s aplikací na současný stav využívání vědeckých informací v psychologii sportu a možnosti řešení této problematiky formou mezinárodní spolupráce.

54. KODÝM, M. - Kováč, D.: Praktická činnost psychologů v ČSSR. Ref.: 2. porada představitelů psychologických pracovišť socialistických zemí, Varšava, 16. - 19. 10. 1979.

Referát se zabývá postavením psychologie ve společenské praxi, vytyčuje základní směry jejího rozvoje a kriticky analyzuje současné postavení profesionální praktické činnosti psychologů v některých oblastech společenské praxe v Československu: v oblasti výchovy a poradenství, v sféře společenskévýrobní i v oblasti léčebné preventivní péče, v oblasti ideologie, v tělovýchově, armádě a v osvětě. Současně autoři uvádějí nejdůležitější úkoly, které stojí před odborně praktickou činností psychologů v ČSSR.

55. Helus, Z. - KODÝM, M. - Kořínek, M.: Učitel socialistické školy. Ref.: Vědecké kolegium pedagogiky a psychologie, Praha 1979.

Stat' pojednává o významu působnosti socialistického učitele, jeho profilu a funkci v socialistické škole. Zabývá se perspektivou rozvoje výchovně vzdělávací soustavy z hlediska působení pedagoga a jeho práce, analyzuje přípravu a další vzdělání učitelů, hodnotí dosavadní stav přípravy učitelů a uvádí náměty na další zdokonalování jejich přípravy. V druhé části studie poukazují autoři na nutnost hlubšího psychologického přístupu k dané problematice.

56. KOTÁSKOVÁ, J.: Faktory patologického vývoje v adolescenci tkvící v rané socializaci. Ref.: Poruchy dětského vývoje a jejich odraz v životě adolescenta, Štrbské Pleso, 3. - 5. 5. 1979.

Z longitudálního vzorku vybrány děti maladaptované ve školním věku; sledovány zvláštnosti raného a předškolního vývoje.

57. KOTÁSKOVÁ, J.: Učení se roli z hlediska ontogenetických a celospolečenských změn. Ref.: Konference čs. sociologické společnosti, Liblice, duben, 1979.

Ze dvou longitudinálních výzkumů (1958-1964 a 1973-1976) jsou vybrána data získaná projektivní technikou o pojetí role otce a matky dítětem ve 4-4 1/2 letech a později v 6 letech. Oproti prvnímu výzkumu - rozsahu 15 let - zjištěny posuny ve směru zvýšené identifikace hochů s matkami ještě v letech věku.

58. VOHNÍK, S.: Automatizace a rozvíjení aktivit ve vyučování fyzice. Ref.: 2. celostát. konference o problémech kybernetické pedagogiky ve vyučování fyzice, Olomouc, 28. - 29. 9. 1979.

V referátu je analyzována možnost zintenzivnění myšlenkové aktivity žáků prostřednictvím počítačové výuky. Dosavadní praxe ukazuje, že automatizace vyučování pomocí moderní výpočetní techniky znamená další pokrok v rozvíjení aktivního a diferencovaného vyučování, jeho kontroly a řízení. V referátu je uveden rozbor předpokladů pro rozvíjení počítačové výuky v ČSSR.

59. VOHNÍK, S.: Některé psychologicko-pedagogické problémy učebního textu. Ref.: 2. celostát. konference o problémech kybernetické pedagogiky ve vyučování fyzice, Olomouc, 28. - 29. 9. 1979.

Referát analyzuje psychologicko-pedagogické problémy didaktiky učebního textu, kterou vymezuje jako teorii a praxi rozboru tvorby a využívání učebního textu ve výchovně vzdělávacím procesu. Předmětem sdělení je několik obecně formulovaných otázek a poznámek vztahujících se k didaktice učebního textu: 1. status učebního textu v didaktice fyziky, 2. vztah žáka k učebnici, 3. současný stav a úkoly teorie tvorby učebnic, 4. metodologická a teoretická východiska DÚT. Ve svém souhrnu tyto poznámky přímo i nepřímo určují aktuální psychologicko-pedagogické problémy učebního textu, z nichž za výchozí považujeme výzkum chápání učebního textu a experimentální zjišťování jeho obtížnosti.

60. VOHNÍK, S.: Znakové struktury v rámci biologické matematiky. Ref.: 1. národní konference Biomatematika '79, Zvíkovské Podhradí, 10. - 14. 12. 1979.

Referát je věnován problematice znakových struktur a jejich aplikacím v biomatematice. Pozornost je věnována významu produkčních systémů, zvláště při tvorbě informačních systémů v dialogovém režimu.

61. VOHNÍK, S.: - KODÝM, M.: Automatizované psychodiagnostické systémy - nový metodologický a technický problém dalšího rozvoje psychodiagnostiky. Ref.: Mezinár. konference Psychodiagnostika a její současné problémy, Bratislava, 18. - 21. 12. 1979.

Referát představuje příspěvek k vymezení problematiky tvorby automatizovaných psychologických systémů. Skládá se ze tří částí: první se týká obecného vymezení automatizace, ve druhé se charakterizují některé práce provedené v ČSSR a vztahující se k problematice automatizovaných psychodiagnostických systémů. Ve třetí části jsou uvedeny 4 základní problémové okruhy, jež je nutno v případě tvorby automatizovaných psychodiagnostických systémů přednostně řešit. Referát navazuje na stať Problémy automatizace laboratorních výzkumů v psychologii z hlediska možností současné výpočetní techniky (S. Vohník, Čs. Psychol., 1980, č. 2).

JMENNÝ REJSTŘÍK

BLAŽEK, V.: Pigmentation differences between children from various parts of the Czechoslovak republic	38
Regional differences of principal head indices in Czechoslovak children	40
Regional differences of basic body characteristics in Czechoslovak children	41
BOJKOVÁ, V.: Hlavné princípy výberu a metodického vedenia výchovných zamestnaní	5
Rozvíjení motivačních dispozic dítěte jako součást výchovně vzdělávacího působení	6
Úvod do ontogenézy	7
Výchovné poslanie a druhy hier	8
Význam motivačních struktur při utváření osobnosti	9
FRANĀOVÍ, S.: Animální modely v psychosomatickém výzkumu	42
Behavioral consequences of early malnutrition and environmental stimulation	40
Behavioral effects of early deprivations	43
Dlouhodobé důsledky deprivací v raném věku	44
Effects of early malnutrition and environmental factors on physical and mental development in laboratory animals	42

Effect of early psychological stress and protein calorie deprivation on long-term behavioural patterns in rats	17
The impact of reduced energy and protein intake at the beginning of life on growth, spontaneous motor activity and lipid metabolism in male rats	18
The impact of reduced intake of energy and protein at the beginning of life on growth, spontaneous physical activity and lipid metabolism of male rats	19
Long term behavioral effects of protein energy deprivation and of psychological stress	45
Mateřské chování u krysíh samíc s extrémními hodnotami aktivity a defekce	46
Nutrition as a factor of selection	13
Ohlédnutí za VIII. psychologickými dny	36
Ontogenese chování zvířat	11
Psychologie malnutrice	2
Relation of animal model to human behavior	47
Srovnávací studie chování křečička džungarského (<i>Phodopus sungorus</i>) a laboratorního potkana (<i>Rattus norvegicus</i>)	49
Vliv sníženého příjmu energie na začátku života na pozdější růst, spontánní pohybovou aktivitu a lipidový metabolismus krysíh samců	50
Základní poznatky o chování zvířat	48

BLAŽEK, M.:	Koncepce výzkumného projektu metody trojího řešení problému	29
DAVÍŠEK, V.:	Vliv hodnotové orientace na rizikové rozhodování	3
KOPECKÝ, B.:	Automatizované psychodiagnostické systémy - nový metodologický a technický problém dalšího rozvoje psychodiagnostiky	51
	K otázkám psychologické přípravy socialistického učitele	28
	Podbor na sportní talanti	1
	Podíl psychologie v dalším rozvoji československé výchovně vzdělávací soustavy	51
	Praktická činnost psychologů v ČSSR	54
	Problematika socialistické školy v koncepci Psychologického ústavu ČSAV	52
	Problémy, vědecké informace v psychologii sportu	53
	Jčí se vést jiné	31
	Učitel socialistické školy	55
ŠTĚPÁNEK, J.:	Faktory patologického vývoje v adolescenci tkvící v rané socializaci	56
	Moderní metodologické přístupy k problematice trendu a činitelů psychického vývoje	14
	Morální usuzování dětí mladšího školního věku	24
	Podněty pro výchovu mladších školáků plynoucí z výsledků psychologických výzkumů	21

Učení se roli z hlediska ontogenetických a celospolečenských změn	57
Závislost významu stimulace dítěte na stá- diu socializace	22
Zur Methodologie des Studiums ontogeneti- scher Veränderungen auf dem Gebiet des sozialen Lernens	23
LINHART, J.: Koncepce výzkumného projektu metody trojí- ho řešení problému	29
Metodologické otázky využití reflexní teorie, teorie odrazu a znaku v psychologickém výz- kumu	25
O podstatě tvořivosti	15
O podstatě tvořivosti	32
Odraz, tvořivost a ideologie	33
Odraz, znak a lidská činnost	26
Process i struktura parno-associativnogo učenijsa v svete analiza krivyh učenijsa	16
Psychologie a ideologie	34
Tret'ja pražskaja konferencija "Psicholo- gija čelovečeskogo učenijsa i razvitija"	27
Vědecky v celé výchově	35
Vývojové úrovně učení	28
Za akademikem Alexejem Nikolajevičem Leont'jevem	37
SLAMĚNÍK, I.: K podstatě párově asociačního učení	4
Process i struktura parno-associativnogo učenijsa v svete analiza krivyh učenijsa	16

ŠŤASTNÁ, Z.: K některým otázkám psychologie vědecké tvořivosti	30
VOHNÍK, S.: Automatizace a rozvíjení aktivit ve vyučování fyzice	58
Automatizované psychodiagnostické systémy - nový metodologický a technický problém dalšího rozvoje psychodiagnostiky	61
Návrh na vybudování výpočtové laboratoře společensko-vědních ústavů vybavené interaktivním výpočetním systémem	38
Některé psychologicko-pedagogické problémy učebního textu	59
Znakové struktury v rámci biologické matematiky	60

